

Maeve Binchy

Kastanjakadun väki

Maeve Binchy

KASTANJAKADUN
VÄKI

SUOMENTANUT HILKKA PEKKANEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS

Chestnut Street

Tämän kokoelman © Gordon Snell 2014

Tarinat *Star Sullivan*, *The Builders* ja

By the Time we get to Clifden ovat ilmestyneet
englanniksi osana Maeve Binchyn aiempia teoksia.

Published by arrangement with Ulf Töregård Agency AB

Suomennoksen © Hilka Pekkanen ja WSOY 2015

ISBN 978-951-0-41519-1

PAINETTU EU:SSA

Sisällys

9	Dollyn äiti
22	Sehän on vain yksi päivä
41	Fayn uusi setä
55	Ikioma ongelma
69	Kaiken A ja O
84	Joyce ja sokkotreffit
97	Liberty Green
111	Unilääke
118	Neiti Rangerin palkinto
130	Päätös Dublinissa
144	Väärä kuvateksti
153	Tähti Sullivan
161	Taksinkuljettajat ovat näkymättömiä
176	Isänpäiväkortti
180	Arvokkuuden lahja
201	Sijoitus
212	Askel tuntemattomaan
220	Lilianin tukka

233	Kukkia Gracelta
244	Remonttimiehet
256	Sanko-Maguire
279	Vanhempi mies
285	Philip ja kukkienasettelijat
295	Kohtuullinen tapaamisoikeus
305	Sitten kun päästään Clifdeniin
312	Naiset jotka oikaisivat vääryyksiä
324	Näköhavainto
331	Lintuarpajaiset
343	Madame Magia
352	Älä sano mitään
365	Miellyttämisen halu
374	Oivallus
384	Reilu vaihtokauppa
391	Ikkunaruukku
402	Finn ja tulevaisuus
409	Yksi ilta vuodessa

Ne paikat, jotka Maeve loi romaaneissaan ja novelleissaan – Knockglen, Castlebay, Mountfern ja monet muut – ovat tulleet hänen lukijoilleen yhtä todellisiksi kuin todellinenkin Irlanti. Irlannin matkailuviranomaiset ovat usein joutuneet selittämään vierailijoille, ettei näitä paikkoja pääse katsomaan bussilla tai junalla.

Kastanjakatukin on sepitteellinen, mutta tarinoiden Dublin on silti hyvin todellinen. Kaupungissa tapahtuu vuosien mitaan muutoksia, jotka heräävät värikkäästi eloon näissä tarinoissa sen asukkaista ja heidän perheistään.

Maeve on kirjoittanut näitä kertomuksia useiden vuosikymmenien aikana, ja ne heijastavat kirjoitusaikansa kaupunkia ja ihmisiä. Lopullisena tarkoituksena on aina ollut koota ne kokoelmaksi, jonka keskiössä on Kastanjakatu. Olen hyvin tyytyväinen siihen, miten Maeven kustannustoimittajat ovat nyt koonneet tarinat hänen suunnitelmiensa mukaisesti yhteen täksi ihastuttavaksi kirjaksi, jonka nimi on *Kastanjakadun väki*.

Gordon Snell
Salkey, Irlanti

Dollyn äiti

Kaikki oli vielä vaikeampaa sen vuoksi, että äiti oli niin kaunis. Jos äiti olisi pyöreä ja pullea tai pieni ja ryppyinen, aikuiseksi kasvaminen tuntuisi Dollysta helpommalta, mutta ei, äidin ulkonäöstä ei saanut minkäänlaista lohtua. Äiti oli pitkä ja solakka, hänen hymynsä sai kaikki muutkin hymyilemään, ja hänen naurunsa sai tuntemattomatkin kohottamaan ilahtuneina katseensa. Äiti tiesi aina, mitä milloinkin piti sanoa, ja sanoi sen. Hän kantoi pitkiä lilanvärisiä silkkihuivejaan niin tyylikkäästi, että neuntuivat aaltoilevan hänen mukanaan kun hän käveli. Jos Dolly yritti käyttää huivia, hän näytti siltä kuin kaulaan olisi kääritty harsoside, tai sitten häntä luultiin jalkapalloilijaksi. Kun oli kulmikas, tukeva, väritön ja suloton, oli toisinaan helppo vihata äitiä.

Hetken ajan toki vain, eikä se tietenkään ollut oikeaa vihaa. Ei kukaan voinut vihata äitiä, ei varsinkaan lyhyt ja tanakka tytär, jota äiti kohteli kuin prinsessaa. Äiti puhui aina Dollyn hyvistä puolista. Hänen ihastuttavista syvänvihreistä silmistään. Niinhin hän saattoi ihan hukkua, äiti oli sanonut. Dolly epäili sitä – ei vaikuttanut siltä, että kukaan katsoisi niihin edes niin pitkään että huomaisi ne vihreiksi, puhumattakaan siitä että vajoaisi toivottomasti niiden syvyyksiin. Äiti kutsui aina isän ihailemaan Dollyn suurenmoista hiuslaatua. »Katso», äidillä oli tapana sanoa innostuneesti. »Katso, miten paksut ja terveet hiukset; saattaa hyvinkin olla, että shampoonvalmistajat

rukoilevat pian Dollya mainoksiinsa.» Isä katsoi tottelevaisesti ja hivenen hämmästyneesti, ikään kuin hänet olisi kutsuttu katsomaan kuningaskalastajaa, joka oli juuri lentänyt tiehensä. Hän nyökytteli päätään innokkaasti tehdäkseen mieliksi vaimolleen ja tyttärelleen. Kyllä vain, hän oli samaa mieltä. Hieno tukka kaiken kaikkiaan, ei lähtenyt ollenkaan.

Dolly tarkasteli ankeanruskeaa tukkaansa ilottomasti. Muuta hyvää siitä ei voinut sanoa kuin että sitä oli paljon, ja sen äiti oli erehtymättömästi pannut merkille ja sisällyttänyt liioiteltuihin kehuihinsa.

Kaikki koulutoverit pitivät Dollyn äidistä. He sanoivat, että Dollyn äiti oli niin kovin ystävällinen ja kiinnostunut heistä, muisti kaikkien nimetkin. Tytöistä oli hauskaa tulla Kastanjakadun taloon lauantai-iltapäivisin. Dollyn äiti antoi heidän leikkiä vanhoilla meikeillään, huulipunapätkillä, pienillä melkein tyhjillä luomiväripurkeilla, viittä vaille loppuun hangatuilla puuterirasioilla. He saivat harjoitella meikkaamista ison peilin edessä, missä oli kirkas valo; Dollyn äiti vaati ainoastaan, että kaikki oli ennen kotiin lähtöä poistettava puhdistusvoiteella ja paperipyyhkeillä. Äiti onnistui uskottelemaan heille, että puhdistaminen piti ihon terveenä ja raikkaana, ja Dollyn ystävät pitivät meikin poistamisesta melkein yhtä paljon kuin nuorten kasvojensa maalaamisesta.

Dollyn ystävät. Olivatko he tosiaan ystäviä, Dolly mietti usein, vai pitivätkö he hänestä pelkästään äidin takia? Koulussa häneen ei kiinnitetty kovin paljon huomiota. Koulun jälkeen Dolly jäi usein yksikseen, kun muut lähtivät pois käsi-kynkkää. Pihalla hän ei ollut koskaan nauravien ryhmien keskipisteenä, kukaan ei pyytänyt häntä mukaansa ostoksille koulun jälkeen ja tavallisesti hänet valittiin urheilujoukkueisiin viimeisenä. Olive-parkakin, joka oli lihava ja jolla oli paksut ja vahvat pyöreät silmälasit, valittiin usein ennen Dollya. Ilman äitiä Dolly olisi jäänyt koulussa täysin huomaamattomaksi.

Hän sai olla kovin kiitollinen siitä, että hänellä toisin kuin useimmilla muilla oli äiti, jonka kaikki hyväksyivät ja josta kaikki pitivät. Hänen sieti olla kiitollinen, ja tavallisesti hän olikin. Onnellisimmillaan hän oli kuitenkin silloin, kun leikki kissansa kanssa.

Äiti leipoi aina myyjäisiin hassun kakun, ei isoa ja nolottavan mahtipontista eikä hävettävän ja saidalta vaikuttavan pientä: kerran hän oli tehnyt Smarties-napeilla koristetun ja kerran sellaisen jossa oli krassinkukkia ja mukana lehtileike, jossa sanottiin, että krassinkukkia oli turvallista syödä. Äiti oli lainannut koulun näytelmää varten upeita vaatteita eikä ollut valittanut, kun ne olivat revenneet. Äiti oli pyytänyt opettaja Powerilta tämän villatakin neulemallin ja neulonut itselleen samanlaisen; hän oli sanonut neiti Powerille valinneensa eri värin, etteivät he näyttäisi identtisiltä kaksosilta. Opettajaparka oli ruma kuin mikä eikä ollenkaan solakka ja ihastuttava niin kuin äiti, mutta hän oli punehtunut mielihyvästä ja näyttänyt inhimillisemmältä kuin koskaan aikaisemmin.

Dollyn kuudettatoista syntymäpäivää varten äidillä oli suurenmoisia suunnitelmia, ja niitä valmistellessaan hän kyseli koko ajan tyttärensä mielipidettä.

»Sinun pitää sanoa, mitä itse haluaisit ja mitä muiden tyttöjen syntymäpäivillä tehdään. On kovin typerää, jos äiti erehtyy viemään tyttärensä vieraat elokuviin ja McDonald'sille, vaikka se on heille jo ihan liian lapsellista.»

»Sinä et erehdy ikinä», Dolly sanoi ilmeettömällä äänellä.

»Totta kai minä saatan erehtyä, Doll-kulta. Olen sata vuotta sinua ja kaikkia ystäviäsi vanhempi. Minun ajatukseni ovat viime vuosisadalta. Siksi turvaudunkin sinuun, niin että voit sanoa mitä haluat.»

»Et sinä ole sataa vuotta meitä vanhempi», Dolly sanoi tasaisesti. »Olit kaksikymmentäkolme kun minä synnyin, etkä ole vielä neljäkymmentäkään.»

»Mutta pian olen.» Äiti huokasi ja katsoi täydellisiä kasvojaan peilistä. »Pian olen kuihtunut, kumarainen ja omalaatuinen neljäkymmentävuotias.» Hän heläytti naurun, ja Dollykin nauroi. Ajatus oli tosi naurettava.

»Mitä sinä teit kun täytit kuusitoista?» Dolly kysyi yrittäen siirtää myöhemmäksi hetkeä, jona hänen olisi tunnustettava, että hän ei tiennyt miten juhlia järjestettiin ja että hän pelkäsi niitä järjestämistavasta riippumatta.

»Voi kulta, siitä on niin pitkä aika. Se oli perjantaipäivä, ja minun syntymäpäivänäni tehtiin niin kuin kaikki siihen aikaan perjantaisin tekivät – katseltiin perjantain popmusiikkiohjelmia televisiosta – ja syötiin makkaroita ja syntymäpäiväkakkua ja soitettiin levysoittimella kaikki Beatlesin levyt. Ja sitten mentiin kahvilaan juomaan maitokahvia ja kikattamaan, ja sitten kaikki ajoivat kotiin bussilla.

»Kuulostaa ihanalta», Dolly sanoi alakuloisesti.

»No, se oli pimeää keskiaikaa», äiti myönsi haitkeana. »Nykyään kaikki on edistynyt niistä ajoista. Haluatte varmaan juhlimaan diskoon? Mitä toisten syntymäpäivillä on tehty? Jenny on kuusitoista, ja Marykin on varmasti kuusitoista. Entä Judy?» Äiti katsoi Dollyyn pirteästi ja luetteli Dollyn ystävien nimiä valppaana ja kiinnostuneena. Hän halusi tyttärensä pysyvän ajan hermolla.

»Jenny taisi vain käydä elokuviissa», Dolly sanoi.

»Hänellä oli tietenkin Nick – aivan niin.» Dollyn äiti nyökkytteli viisaasti päätään. Hän oli kaikkien tyttöjen uskottu.

»En tiedä, mitä Judy teki.» Dolly kuulosti itsepintaiselta kuin muuli.

»Kyllähän sinun se täytyy tietää. Judy on sinun ystäväsi.»

»En silti tiedä.»

Äidin ilme pehmeni selvästi. Dolly näki hänen vaihtavan lähestymistapaa. Nyt sävy oli rauhoittava. »Totta kai, totta kai, voihan olla, ettei hän järjestänyt yhtään mitään. Tai sitten

syntymäpäivää vietettiin vain perhepiirissä. Ei sitä välttämättä tarvitse tietää.»

Nyt Dollysta tuntui entistä pahemmalta. Hän oli paljastunut äidin silmissä sellaiseksi ihmiseksi, jonka ystävät viettivät syntymäpäivää ilman häntä mutta joka oli niin sääliittävä, että hänen oli itse järjestettävä jonkinlaiset liehakointijuhlat voidakseen ostaa toisten ystävyys. Dollyn sydän oli murheesta raskas. Hän tiesi näyttävänsä ulospäinkin synkältä ja surulliselta. Hän toivoi että pystyisi hymyilemään tälle pirteälle ja ihastuttavalle äidille, joka yritti auttaa häntä ja joka oli aina tukenut häntä ja tehnyt ehdotuksia ja ihaillut häntä. Hymy ei kuitenkaan suostunut nousemaan kasvoille.

Äidillä oli täysi syy tekeytyä marttyyriksi ja tuntea, että tytär oli hirvittävän kiittämätön, mutta äiti ei koskaan käyttäytynyt sillä tavalla. Judyn äiti hoki koko ajan, että tyttäret olivat piikki hänen lihassaan ja piina hänen sielulleen. Jennyn äiti oli kuin salaisen palvelun upseeri, niin epäluuloisesti hän suhtautui kaikkein viattomimpiinkin tekoihin. Maryn äiti oli kuin sureva madonna keskiaikaisessa maalauksessa ja näytti painuneen kumaraan teini-ikäisen tytön kasvatusvastuun taakan alla. Ainoastaan Dollyn äiti oli täynnä toivoa ja suunnitelmia ja intoa. Eikö ollutkin huonoa onnea, että hän oli saanut kohtalon korttipelissä käteensä tylsän vanhan Dollyn eikä värikkäämpää ja eloisampaa tyttärtä, joka olisi osallistunut hänen intoonsa?

»Miksi sinä olet minulle niin kiltti, äiti?» Dolly kysyi vakavana. Hän halusi oikein tosissaan ymmärtää.

Äidin ilme ei näyttänyt kovinkaan hämmästyneeltä kysymyksen vuoksi. Hän vastasi yhtä pirteästi ja yhtä herttaisesti hymyillen kun kaikkiin muihinkin kysymyksiin.

»En minä ole kiltti. Olen ihan tavallinen... mutta sinä tyttät kuusitoista, ja kuudennentoista syntymäpäivän pitäisi olla onnellinen päivä ja jäädä mieleen hauskana muistona... vaikka se olisi vähän typeräkin, niin kuin minun. Ainakin minä muistan

sen ja kaikki meidän idioottimaiset vaatteemme ja kampauksemme. Sellaisen hauskan päivän minä haluan antaa sinullekin.»

Dolly ajatteli vähän aikaa. Kaikki tytöt, jotka olivat käyneet hänen kotonaan, olivat kehuneet äitiä. Tytöt olivat sanoneet, että äiti oli kuin ihana isosisko – hänelle voi kertoa mitä vain, ja hän ymmärsi aina.

»Älä suotta vaivaudu, äiti. Ihan totta. Ei siitä tule hauskaa päivää. Hauskoja päiviä ei olekaan. Ihan totta. Minulle päivät eivät ole hauskoja niin kuin ne olivat sinulle ja ovat vieläkin. En minä valita. Niin se vain on.»

Dolly pakotti kyyneleet pysymään poissa silmistään ja rukoili, että äidin kasvoilla näkyisi jonkinlaista ymmärtämystä. Hän näki äidin kasvoilla huolestuneen ilmeen, mutta tiesi, ettei se ollut todellista ymmärtämistä. Se oli vain lisää sitä samaa kuin ennenkin. Samaa kuin aina oli ollut.

Äidin sanat virtasivat hänen ylitseen rauhoittavina: kaikki olivat masentuneita viisitoistavuotiaina koska eivät olleet vielä vanhoja mutta eivät silti enää nuoriakaan, ja rauhoittava puhe jatkui: pian kaikki näyttäisi taas valoisammalta ja Dollyn kauniit vihreät silmät loistaisivat taas ja hänen ihana paksu ja kiiltävä tukkansa hulmuaisi hänen ympärillään, kun hän rientäisi matkaan täynnä elämän- ja seikkailunhalua... Dolly istui synkänä aloillaan, kun äiti silitti hänen kättään.

Dolly katsoi äidin pitkiä ja hoikkia valkoisia sormia, joissa oli täydelliset pitkät vaaleanpunaiset helmiäiskynnet, ja näki äidin sormukset, jotka eivät olleet erityisen suuria mutta saivat äidin pienen käden näyttämään entistä hennommalta niitä kannatelllessaan. Käsi silitti Dollyn kulmikkaita käsiä, joiden kynnet oli pureskeltu ja joissa oli mustetahroja ja karhunvatukkapensaasta saatuja naarmuja.

Dolly tiesi, että vika oli hänessä. Äiti oli niin valtavan hyvä, ja Dolly oli inhottava. Inhottava ja umpimielinen ytimiä myöten. Kovan, karun ja kolkon sydämensä juuria myöten.

Dolly ajatteli, että isä näytti usein surumieliseltä, vähän kumaralta ja väsyneeltä kävellessään ylös kukkulan rinnettä rautatieasemalta salkku kädessä, mutta äidin nähdessään hän piristyi heti. Äiti saattoi vilkuttaa isälle yläkerran ikkunasta ja juosta kipaista sitten kepeästi alas portaita halaamaan isää, kun tämä tuli sisään ovesta. Äiti ei tyytynyt antamaan pikku suukkoa, vaan kietaisi molemmat käsivarret isän ympärille ja syleili koko miestä salkkuineen, päällystakkeineen ja iltalehti-neen kaikkineen. Tai sitten äiti saattoi jättää kaikki puuhansa sikseen ja juosta keittiöstä isän luo. Dolly näki, kuinka ilahtunut ja vähän yllättynytkin isä aina oli. Isä ei ollut tottunut niin spontaaneihin eleisiin, mutta hän reagoi niihin kuin aurinkoa kohti avautuva kukka. Päivän työstä uupuneen työmatkalaisen huolestunut ilme katosi. Äiti ei koskaan kasannut isän niskaan ongelmia saman tien kun tämä astui sisään ovesta. Jos vesijoh-toputkeen oli tullut vuoto, isä sai kuulla siitä vasta myöhemmin. Paljon myöhemmin.

Ja niin ollen kuudestoista syntymäpäivä otettiin puheeksi innostuneesti, ei huolestuneesti, aivan niin kuin Dolly oli arvannutkin. Äidin silmät säihkyivät innostuksesta. Kun tyttö täytti kuusitoista, se oli vertauskuvallista, maamerkki, virstanpylväs. Sitä oli pakko juhlistaa. Mitä he oikein keksisivät, että päivästä tulisi Dollylle suurenmoinen tapaus?

Dolly näki isän ilmeen lientyvän. Isäkin tiesi varmasti perheitä, joiden äidit eivät olleet sellaisia. Perheitä, joissa tuli riitaa heti jos lapset halusivat juhlia. Isää oli siunattu ainoalla poikkeuksella, hän oli mennyt naimisiin maailman ainoan naisen kanssa, joka suorastaan nautti juhlien järjestämisestä teini-ikäisille tytöille.

»No niin.» Isä säteili. »Sinä olet onnen tyttö, Dolly, siitä ei ole epäilystäkään. Jaa, jaa, vai että oikein kuusitoistavuotis-juhla.»

»Ei haittaa, jos meillä ei ole varaa», Dolly aloitti.

»Tietenkin meillä on varaa. Juuri sen vuoksihan äiti ja minä teemme työtä, että meillä on välillä varaa tällaisiin pikku ylellisyyksiin.»

Taaskin Dolly huomasi miettivänsä syyllisyydentuntoisesti: Oliko se tosiaan totta? Matkustiko isä pitkän matkan kasvottomaan konttoriinsa ja takaisin joka päivä vain siksi että hänellä olisi varaa järjestää syntymäpäiväjuhlia? Ei varmasti-kaan. Ja kävikö äiti aamupäivisin töissä isossa kukkakaupassa kerätäkseen pesämunaa syntymäpäiväjuhlia varten? Dolly oli aina ajatellut, että äidistä oli mukavaa olla kauniiden kukkien keskellä ja syödä ystäviensä kanssa lounasta ja saada ottaa nuutuneita kukkia mukaansa kotiin, missä ne sai usein virkoamaan uudestaan. Dolly ajatteli, että isä kävi töissä, koska miehillä oli tapana käydä töissä. Miehet olivat töissä toimistossa ja käsitelivät arkistokansioita. Hän oivalsi suhtautuvansa typerästi aika moneenkin asiaan. Ei ihme, ettei hän pystynyt käymään hienoja keskusteluja ihmisten kanssa niin kuin äiti. Vasta eilispäivänä äiti oli jutellut postinkantajan kanssa onnellisuudesta. Ajatella, että saattoi puhua onnellisuuden kaltaisesta valtavan laajasta aiheesta kirjeenkantajan kanssa. Ja postinkantaja oli vaikuttanut hyvin kiinnostuneelta ja sanonut, että liian harvat ihmiset miettivät sellaisia asioita.

»Kuule, äiti, minä en osaa sanoa, mistä ihmiset pitävät ja mitä he haluavat. Sinä olet tosi hyvä sellaisessa. Mitä sinä arvellet? Mistä minun ystäväni pitäisivät?»

Dollyn mieli oli matalammalla kuin koskaan, mutta kuka ihmeessä tuntisi häntä kohtaan vähäistäkään myötätuntoa? Pilalle hemmoteltu kakara, kaikki sanoisivat. Kaikki tuotiin eteen kuin tarjottimella, mutta tyttö ei ymmärtänyt ottaa vastaan. Äiti ei aavistanutkaan, että Dollyn päässä liikkui sellaisia ajatuksia, niin kiire hänellä oli ehättää auttamaan. »Miten olisi lounas?» hän sanoa pamautti.

»Lauantailounas hotelli Grandissa – voisitte kaikki pukeutua

parhaimpiinne ja juoda pullollisen viiniä keskenänne, jos juotte sen kanssa oikein paljon kivennäisvettä... Voisitte tilata ruokaa listalta... ihan mitä haluatte... Mitä arvelet?»

Siinä oli selvästi ideaa. Se oli ihan uusi ja erilainen ajatus.

»Tuletko sinä mukaan?» Dolly kysyi.

»Höpsis, kulta, eivät sinun ystäväsi halua mukaan minunlais-tani vanhaa muinaisjäännettä...»

»Tulisit nyt», Dolly rukoili.

Äiti sanoi, että lauantai oli hänelle työpäivä, mutta hän voisi sentään panna päähänsä hassun hatun ja pistäytyä katsomassa heitä ja juomassa lasillisen... tai jotain.

Dollyn ystävästä se oli loistava keksintö. Jenny sanoi aikovansa panna ylleen uuden pukunsa, ja Nick olisi kateudesta vihreä, kun tietäisi hänen saavan lounastaa Grandissa. Mary lupasi käydä katsomassa ruokalistaa etukäteen, niin että he tietäisivät mitä tilata. Judy sanoi, että Grandissa saattaisi olla elokuvayhtiöiden kykyjenetsijöitä tai muotitoimistojen johtajia. Kaikki sanoivat, että Dollyn äiti oli nero, kun oli tullut ajatelleeksi sitä.

»Miten kummassa sinun äitisi on niin mahtava?» Jenny kysyi ihmeissään.

»Tarkoitat kai, että minä en ole», Dolly sanoi.

»Äh, älä viitsi olla tylsä, Dolly», sanoivat Jenny ja Mary yhteen ääneen ja lähtivät pois päin, ja Dolly jäi istumaan luokkaan ja toivomaan että tulisi maailmanloppu. Yhtäkkiä ja loimuavan iltaruskon keskellä. Mitä järkeä oli elää sellaisessa maailmassa, jossa vanhemmista oli hyvä ajatus tuhлата valtavasti rahaa lounaan tarjoamiseen sellaisille ihmisille, jotka syyttivät emäntäänsä päin naamaa tylsäksi. Opettaja Power tapasi sisään tullessaan Dollyn istumasta luokassa.

»Älä kökötä siinä hartiat kyyryssä, Dolly. Mene ulos haukkaamaan raitista ilmaa ja saamaan vähän väriä poskiin, äläkä taivaan tähden tule kouluun risaisessa puserossa ja repeyty-

neessä villapuserossa. Äitisi ei varmastikaan ollut ikinä tuon näköinen sinun ikäisenäsi.»

»Ei, kyllä hän varmasti oli silloinkin täydellinen.» Dollyn ääni oli hapan ja loukkaantunut. Opettaja katsoi häntä ja pudisti pettyneenä päätään.

Äiti oli järjestänyt lauantain syntymäpäivälounaan aamuksi kampaajan ja manikyyrin Lilianin salongissa. Dolly ei ollut halunnut sitä sen paremmin kuin rahaa uusiin vaatteisiinkaan.

»Pettymys siitä kumminkin tulee», hän oli sanonut äidilleen.
»Kaikki on yhtä pettymystä.»

Häivähtikö äidin katseessa terästä, vai kuvitteliko hän vain?

»Valitsenko minä sitten sinulle jotain?» äiti oli sanonut. Ja tietenkin äiti oli löytänyt ihastuttavan vihreän asun, joka oli täsmälleen Dollyn silmien värinen, niin kuin hän sanoi, ja se sopi Dollylle mainiosti ja toiset tytöt ihastuivat siihen. Sinä päivänä kaikki olivat tietenkin hänelle kohteliaita, koska hänen ansiostaan he pääsivät hotelli Grandiin, Dolly ajatteli. Siitä huolimatta kaikki näyttivät tosiaan olevan sitä mieltä, että hän näytti hyvältä. Hänen tukkansa kilsi ja kynnet, vaikka olivat lyhyet, olivat vaaleanpunaiset ja siistit, ja salongin tyttö oli antanut hänelle niitä varten sellaista ainetta, joka saisi hänet lopettamaan pureskelemisen.

Hotellin johtaja oli toivottanut heidät lämpimästi tervetulleiksi; varaus oli tehty Dollyn nimellä.

»Ja ihastuttava äitinne liittyy seuraan myöhemmin», johtaja oli sanonut.

»Niin, hän on nimittäin töissä», Dolly selitti.

»Töissäkö?»

»Kukkakaupassa», Dolly selitti.

Jostain syystä se oli johtajasta huvittavaa. Hän hymyili ja rauhoitteli sitten Dollya. »Niin tietenkin. Suurenmoinen nainen, se sinun äitisi. Hän käy täällä aina välillä. Ei kylläkään tarpeeksi usein.»

Kun äiti tuli, kaikki näyttivät ihailevan häntä. Hän näytti niin innostuneelta tyttöjoukosta, jonka seuraan hän liittyi... olisi voinut luulla, että siinä oli koko maan hohdokkain seura-
piiri eikä neljä kiusaantunutta teinityttöä, jotka olivat hämil-
lään heille liian hienossa paikassa. Yhtäkkiä lounas heräsi
henkiin, ja päivän kuusitoistavuotiaan sankarin kunniaksi
saatiin nostaa pienenpieni malja viiniä. Tytöt tunsivat itsensä
aikuisiksi, ja heistä tuntui että he olivat ravintolassa oikeassa
elementissään. Dolly huomasi heidän alkavan katsella ympä-
rilleen itsevarmemmin. Se päivä jäisi kaikkien mieleen. Jäisikö
se hänenkin mieleensä? hän mietti itsekseen. Muistaisiko hän
sen vielä monta vuotta myöhemmin niin kuin äiti oli muistanut
ne levyt ja televisio-ohjelman ja kahvilan?

Äiti oli sanonut, että heidän pitäisi tehdä yhdessä pieni käve-
lyretki kaupungilla lounaan jälkeen ja käydä katsomassa suih-
kulähteen luona esiintyviä muusikoita ja tanssijoita. Hänellä oli
vähän toimitettavaa myöhemmin, ja hän jättäisi heidät sitten
kiertelemään keskenään. Tytöt tunsivat olevansa itsevarmoja ja
aikuisia, kun he lähtivät hakemaan takkejaan vaatesäilytyksestä.

Dollylla ei ollut takkia, sillä pehmeä vihreä jakku ja hame
olivat täydellinen kävelyasu. Dolly jäi odottamaan siksi aikaa,
kun toiset menivät kaunistautumaan vielä lisää, ja työnsi aja-
tuksissaan auki oven, josta äiti oli mennyt maksamaan laskua.
Hän halusi kiittää äitiä koko sydäimestään ja sanoa, että kaikki
oli ollut mahtavaa ja että hän tosiaan piti vihreästä jakkupuvus-
taan. Äiti ja johtaja seisoivat hyvin lähekkäin. Johtajan käsivarsi
oli äidin ympärillä, ja toisella kädellään hän silitti äidin kasvoja.
Äiti hymyili hänelle hyvin lämpimästi.

Dolly onnistui perääntymään, mutta ovi jäi auki. Hän istuu-
tui yhdelle aulan brokadisohvista.

Tuota pikaa he varmaankin huomasivat oven jääneen auki
ja tulivat ulos. Äiti näytti punehtuneelta, samoin johtaja. Auki
jääneen oven herättämä pelko paljastumisesta muuttui kau-

huksi, kun he näkivät sohvalta jäykkänä istuvan tytön. Samassa vilkkaasti rupattelevat koulutoverit tulivat paikalle, ja kaikki hyvästelivät ja kiittelivät ja lähtivät katselemaan kaupunkia äidin kanssa. Jenny, Judy ja Mary menivät edeltä. Dolly asteli mietteläänä äitinsä rinnalla.

»Miksi minua sanotaan Dollyksi?» Dolly kysyi.

»No, sait nimesesi Dorothy isän äidin mukaan isän mieliksi, mutta minä en ole koskaan pitänyt siitä nimestä, ja minusta Dolly sopi sinulle, koska olit kuin pikkuinen nukke.» Äiti vastasi aina kaikkiin kysymyksiin koruttomasti ja syyllisyyttä tuntematta.

»Teetkö sinä aina kaiken miellyttääksesi ja ilahduttaaksesi muita?»

Äiti katsoi Dollyyn hetken ajan.

»Kyllä kai. Opin jo nuorena, että elämä on paljon yksinkertaisempaa, jos miellyttää muita ihmisiä.»

»Se ei kuitenkaan ilmaise rehellisesti sinun omia tunteitasi, eihän?»

»Ei aina. Ei.»

Dolly tiesi, että saisi vastauksen, jos kysyisi hotellin johtajasta. Mutta mitä hän kysyisi? Rakastatko sinä häntä? Aiotko jättää isän ja muuttaa asumaan hänen kanssaan? Syleilevätkö sinua muutkin miehet? Kun sanoit että sinulla on myöhemmin toimitettavaa, aiotko mennä takaisin hänen luokseen?

Ja yhtäkkiä Dolly tiesi, ettei kysyisi mitään. Ei yhtään mitään. Hän tiesi, että hänen pitäisi miettiä, oliko äidin tapa toimia oikein. Elämä oli lyhyt, miksi ei voisi hymyillä ja miellyttää ihmisiä... sellaisia ihmisiä kuin vanha Dorothy-anoppi, joka oli nyt ollut kuolleenä jo kauan; miksi ei voisi miellyttää opettaja Poweria neulomalla villatakin tai hyljeksittyä ja hapanta tytärtään järjestämällä tälle syntymäpäiväjuhlat?

Ja kun Dolly tarttui äitiään käsipuolesta ja lähti kävelemään suihkulähteelle, hän järkyttyi käsittäessään, ettei tosiaankaan

ikinä unohtaisi kuusitoistavuotissyntymäpäiväänsä. Se oli iskostunut hänen mieleensä päivänä, jona hän oli kasvanut aikuiseksi. Sinä päivänä hän oli ymmärtänyt, että oli monta eri tapaa elää elämää ja että äidin tapa oli vain yksi monien joukossa. Ei välttämättä oikea tapa eikä missään tapauksessa väärä tapa. Vain yksi monista.

Sehän on vain yksi päivä

Oli mahtavaa, että heillä oli aina jotain puhuttavaa. Pikkukaupungin koulutyttöillä. Nunnat luulivat, että he puhuivat tulevasta ammatistaan ja suunnittelivat kristillistä elämää. Vanhemmat luulivat, että he puhuivat siitä, miten saisivat hyvät arvosanat päättötodistukseen. Poikakoulun pojat luulivat, että Maura ja Deirdre ja Mary puhuivat vaatteista ja äänilevyistä, sillä niistä koulupukuihin pukeutuneet tytöt tuntuivat puhuvan aina kun heitä näki.

Todellisuudessa he puhuivat rakkaudesta ja avioliitosta. Kaikista niiden eri puolista. Rakkaus edelsi tietenkin avioliittoa. Ja oli monenlaista rakkautta – oli ensirakkautta ja valheellista rakkautta ja petollista rakkautta, ja sitten oli yksipuolista rakkautta ja rakkautta joka joutui voittamaan vaikeuksia. Lopulta kaiken kruunaisi kuitenkin avioliitto.

Häiden jälkeisestä rakkaudesta Maura ja hänen ystävänsä Mary ja Deirdre eivät puhuneet kovin paljon, sillä tottahan avioliiton solmiminen oli päätavoite. Sen jälkeen kaikki loksataisi kohdalleen. Niin, tietenkin sen jälkeen voisi elää onnellisena elämänsä loppuun asti. Mitä järkeä koko touhussa olisi, jos niin ei kävisi?

Avioliiton solmiminen olisi suurenmoista. Silloin saisi oman kodin ja voisi tulla kotiin mihin aikaan halusi. Ja voisi herätä mihin aikaan halusi. Ja voisi syödä mitä vain halusi. Voisi ostaa ranskalaisia vaikka seitsemänä iltana viikossa jos halusi. Ja lah-

Kastanjakatu on elämän katu

Dublinissa Kastanjakadulla asuu monenkirjavaa väkeä. Siellä elelee boheemi Melly, joka tulee kesyttäneeksi hermostuneen, pikkutarkan naapuri-pariskunnan. On Elizabeth-täti, joka tietää tarkkaan, mikä on kaiken A ja O, mutta siksi hänen onkin viisainta asua Amerikassa ja käydä Nessimin perheen luona Kastanjakadulla vain vieraisilla. Sanko-Maguire on ikkunanpesijöiden aatelialue ja avarasydäminen isä. Wendy ja Ritan perustama ”Vääräyksien oikaisijat” -yhtiö saa innoituksensa Muukalaisia junassa -elokuvasta. Ja kun uudenvuoden aatto uhkaa kadun yksineläjiä, kohtalo tuo heidät yhteiselle kalaperuna-aterialle Giannin pikaruokapaikkaan.

Maeve Binchyn kertomusten lämmin, kaikkennähtävä elämäntiete kokeuttaa lukijaa kuin vaivihkaa.

#kirja

WWW.KIRJA.FI

9 789510 415191

84.2

ISBN 978-951-0-41519-1

